

# DAGS ATT SKÄRA HALSEN AV GENUSFORSKNING?

”Det är dags att skära halsen av genusforskning”, uppmanade Alexander Bard på Twitter, dagarna efter att en bombatt-rapp placerats vid Nationella sekretariatet för genusforskning i december 2018. Hans tweet är grotesk på många olika vis, men säger samtidigt något viktigt om förskjutningarna i hur genusforskning och annan kritisk forskning hanteras och politiseras i vår samtid. Det hat mot genusforskning som han och den form av mansrörelse han företräder uttrycker är inte apart eller extrem, utan delas av andra som utmålar genusfrågor som ett hot mot samhället. Exempelvis har den moderate riksdagsledamoten Jan Ericson lagt motioner i riksdagen om att staten bör sluta finansiera genusvetenskap och hänvisar till Bo Rothsteins kritik av ämnet. I ett debattinlägg i *Borås Tidning* den 25 augusti 2018 menar Jan Ericson att Ungern är ett föregångsland i detta avseende och skriver att han som politiker anser att Sverige bör komma till samma slutsats, det vill säga ”att ’genusvetenskap’ är en konstruerad pseudovetenskap”.

Som vi har tagit upp i tidigare krönikor så är vi i SGF-styrelsen djupt oroade av den *anti-gender*-rörelse som växer fram

runt om i världen. Men medan denna transnationella rörelse i många fall tenderar att mobilisera nationalistiska och katolska grupperingar så är det i en svensk kontext viktigt att ta hänsyn till att de intressen som mobiliseras är bredare. Detta är på intet sätt ett nytt fenomen, utan det handlar om en ökad legitimering och ett större genomslag för det hot och hat mot genusforskning som vi har erfarenhet av sedan tidigare. Utmärkande för vår samtid är att hotet från den så kallade genusedologin frammanas av debattörer som anser sig försvara liberala och sekulära värden. Dessa parter gör gärna anspråk på att vara ett mer attraktivt alternativ till den kritik av genusforskning som drivs på religiösa och nationalistiska grunder. I relation till dessa Andra framstår de som mer sansade, rationella och hövliga. Samtidigt förenas de i sitt utpekande av en gemensam fiende, nämligen genusfrågor. Genusforskning blir en fästpunkt för spridandet av uppfattningar om att Sverige är i förfall: genusforskning, normkritik och intersektionalitet har drivit landet mot randen av systemkollaps, där irrationalitet infiltrerar och söndrar centrala institu-

tioner så som universiteten, sjukvården, museerna och utbildningsväsendet.

Genom att beskriva genusforskningen som ett hot skapas förutsättningar för ohe-  
liga allianser mellan parter som i andra frå-  
gor skulle ha svårt att hitta en gemensam  
agenda. Talet om genusedologi möjliggör  
en form av populism där inte bara social-  
konservativa, nationalistiska och rasistiska  
grupperingar utan även liberaler och posi-  
tivisterna ser möjligheter att positionera sig  
som företrädare för folket i motsättning  
till den av genusedologin duperade eliten.  
Hösten 2018 ordnade stiftelsen Familjen  
Först en serie seminarier i riksdagen för  
att lyfta fram hur genusfrågor hotar famil-  
jens och barnens väl. Inbjudna talare var  
bland andra Ivar Arpi, som talade om hur  
genusedologin hotar utbildningsväsendet,  
samt David Eberhard, som talade om hur  
genusfrågor hotar sjukvården och vår hälsa.  
Eberhard menade exempelvis att köns-  
korrigering av unga inte baseras på fakta  
utan är att se som barnmisshandel. Det är  
intressant att dessa båda personer trots, eller  
kanske just tack vare, sin kritik av genus  
som en överkyrka och sitt värnande av ratio-  
nalitet, gärna agerar förgrundsfigurer för  
rörelser som just baseras på ett ideologiskt  
tankegodis som kan betecknas som kristet,  
socialkonservativt och/eller nationalistiskt.  
Stiftelsen Familjen Först utlyste under hö-  
sten även stipendier till forskning inom det  
prioriterade området ”kritisk belysning av  
genusteorier och genuspedagogik”.

Bland de som engagerar sig i beskyll-  
ningen av genusforskning för att vara  
ovetenskaplig och ett allvarligt hot mot  
samhället återfinns våra egna kollegor. Så

har exempelvis ifrågasättande av genus-  
forskning blivit en språngbräda för dem  
som engagerar sig i Academic Rights  
Watch. Vi har kollegor som fångats och  
blivit frälsta av Jordan B. Peterson, super-  
stjärnan för den amerikanske alt-right-rö-  
relsen och den globala mansrörelsen. Vi  
har kollegor som lyfter fram Black Lives  
Matter-rörelsen som exempel på hur iden-  
tetspolitik infiltrerar institutioner och  
hotar välfärdsstaten. Vi har även kollegor  
som menar att genusforskning är ett hot  
mot rikets säkerhet eftersom den berö-  
var forskningen om islamism medel och  
leder till att myndigheter i Sverige, så som  
försvaret och brandväsendet, förvillat sig i  
normkritik och genusperspektiv.

Det som genusforskningen ser som frå-  
gor om social rättvisa vänder vissa politiska  
krafter till frågor om konspirationer och  
hot mot landets säkerhet. Vändningen ger  
uttryck för och legitimerar en vulgär form  
av sårbarhetsförakt och en besatthet av att  
frånskjuta sig ansvar för medmänsklighet.  
Samhällets ojämlikhet tas som uttryck för  
en naturlig ordning. Vändningen innebär  
också ett förlöjligande av pluralism, poli-  
tisk och social förändring, utvidgandet av  
demokratiska värden och skapandet av ett  
mer jämlikt samhälle. När genusforskning  
ifrågasätts som en pseudovetenskap rör det  
inte bara genusforskning. Ifrågasättandet  
handlar lika mycket, eller kanske främst,  
om krav på inskränkningar av idéer om  
vetenskapens relation till social rättvisa och  
fördjupad demokrati.

*Mathias Ericson*  
*Sveriges genusforskarförbund*